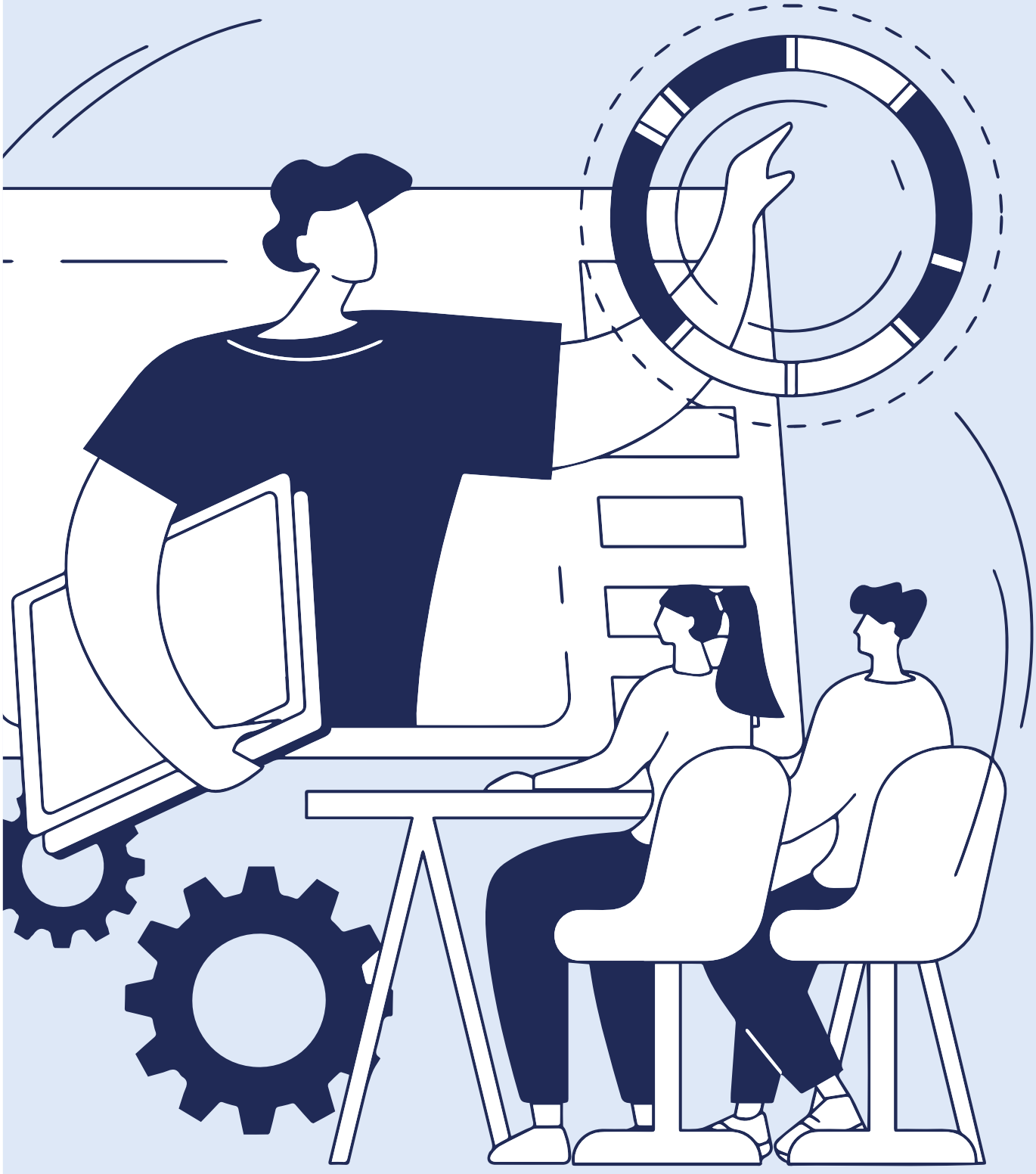
BEZPEČNOSŤ NA ŠKOLÁCH A V ŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH

KOMPLEXNÝ PREHĽAD PRÁVNEJ ÚPRAVY A POSTUPOV

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VÝSKUMU,
VÝVOJA A MLÁDEŽE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Zoznam skratiek

SKRATKA	VÝZNAM
ŠZ, školský zákon	zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon č. 321/2025 Z. z.	zákon č. 321/2025 Z. z. o školskej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon č. 138/2019 Z. z.	zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
ZP	zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce
zákon č. 553/2003 Z. z.	zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov
TZ	zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon
TP	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok
zákon o priestupkoch	zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch
zákon č. 305/2005 Z. z.	zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele
zákon o rodine	zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine
CMP	zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok
kompetenčný zákon	zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy
ministerstvo školstva	Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky
RÚŠS	regionálny úrad školskej správy
ŠŠI	Štátna školská inšpekcia
ZPP	zariadenie poradenstva a prevencie (centrum poradenstva a prevencie, špecializované centrum)
ŠPT	školský podporný tím
OSPOD	orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (úrad práce, sociálnych vecí a rodiny)
IV, IUP	individuálne vzdelávanie, individuálny učebný plán
NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA zákon o integrovanom systéme	zákon o integrovanom systéme ochrany pred radikalizáciou a mobilizáciou k násiliu

AKO ČÍTAŤ MATERIÁL:

CITÁCIA – zákonná úprava,
V PRAXI – odporúčaný postup,
ORANŽOVÁ FARBA – navrhovaná právna úprava.

KAPITOLA 1

Pôsobnosť ministerstva školstva

CITÁCIA

§ 17 kompetenčného zákona
„Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre a) materské školy, základné školy, stredné školy, základné umelecké školy, jazykové školy a vysoké školy, b) školské zariadenia, (...)“

Školám je možné ukladať povinnosti len zákonom alebo na základe zákona [čl. 13 ods. 1 písm. a) a čl. 123 Ústavy]; ministerstvo môže usmerňovať aplikačnú prax pri uplatňovaní existujúcich povinností.

CITÁCIA

§ 52 ods. 3 zákona č. 321/2025 Z. z.
„Ministerstvo školstva vykonáva kontrolu dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti školstva okrem kontroly, ktorú vykonáva Štátna školská inšpekcia.“

§ 55 ods. 1 písm. c) zákona č. 321/2025 Z. z.
„Regionálny úrad vo vzťahu ku školám a školským zariadeniam vo svojej územnej pôsobnosti (...) kontroluje dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti školstva okrem kontroly, ktorú vykonáva Štátna školská inšpekcia,“

§ 56 ods. 3 písm. b) zákona č. 321/2025 Z. z.
„Zriaďovateľ v školách a školských zariadeniach vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti (...) kontroluje dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti školstva okrem kontroly, ktorú vykonáva Štátna školská inšpekcia,“

NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA

Integrovaný systém. Ministerstvo školstva zabezpečuje činnosť Rady integrovaného systému a regionálnych rád, vydáva metodiku na odhad rizika ohrozenia dieťaťa a zverejňuje na svojom webovom sídle formulár na oznámenie podozrenia (§ 18 ods. 2 zákona o integrovanom systéme). Ministerstvo školstva udeľuje akreditáciu programom prevencie radikalizácie.

KAPITOLA 2

Princípy a základné povinnosti školy

ZHRNUTIE

Ochrana fyzického a duševného zdravia a bezpečné využívanie digitálnych technológií je od 1. januára 2026 výslovným princípom výchovy a vzdelávania. Škola je povinná zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia žiakov a podrobnosti upraviť v školskom poriadku, ktorý je záväzný pre žiakov, rodičov a návštevníkov školy.

2.1 Princípy a ciele výchovy a vzdelávania

CITÁCIA

§ 3 písm. w) a x) školského zákona výchova a vzdelávanie podľa tohto zákona sú založené na princípoch
„ochrany fyzického zdravia a duševného zdravia,“
„zabezpečenia bezpečného, zodpovedného a etického využívania digitálnych technológií a nástrojov umelej inteligencie vo výchove a vzdelávaní.“

§ 4 písm. c) školského zákona cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť dieťaťu alebo žiakovi
„rozvíjať digitálne kompetencie vrátane schopnosti bezpečne, kriticky a tvorivo využívať digitálne technológie a nástroje umelej inteligencie, porozumieť ich princípom, možnostiam a obmedzeniam, hodnotiť ich vplyv na jednotlivca a spoločnosť, pracovať s médiami vrátane sociálnych sietí, (...)“

2.2 Povinnosti školy v oblasti bezpečnosti

CITÁCIA

§ 152 ods. 1 písm. b) až e) školského zákona
„Školy a školské zariadenia sú pri výchove a vzdelávaní v škole alebo v školskom zariadení, pri činnostiach priamo súvisiacich s výchovou a vzdelávaním a pri poskytovaní služieb povinné (...)“
- „vytvárať podmienky na zdravý vývin detí a žiakov a na predchádzanie prejavom rizikového správania detí alebo žiakov,“
- „zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia detí a žiakov,“
- „poskytnúť nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov,“
- „viesť evidenciu školských úrazov detí a žiakov, ku ktorým prišlo počas výchovno-vzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školou; pri vzniku školského úrazu vyhotoviť záznam o školskom úraze.“

Povinnosť zaistiť bezpečnosť sa vzťahuje na výchovu a vzdelávanie v škole a na činnosti priamo súvisiace s výchovou a vzdelávaním (napríklad výlety, kurzy, školy v prírode).

2.3 Právo žiaka na ochranu

CITÁCIA

§ 144 ods. 1 písm. k) školského zákona dieťa alebo žiak má právo na
„úctu k svojej osobe a na zabezpečenie ochrany proti fyzickému, psychickému a sexuálnemu násiliu,“

2.4 Školský poriadok

Školský poriadok je základným dokumentom školy, ktorým škola konkretizuje pravidlá bezpečnosti. Je záväzný nielen pre žiakov a zamestnancov, ale aj pre zákonných zástupcov a osoby, ktoré sa nachádzajú v priestoroch školy.

CITÁCIA

§ 153 ods. 1 školského zákona
„Školský poriadok je základným dokumentom školy a školského zariadenia a je záväzný pre deti, žiakov, poslucháčov, účastníkov výchovy a vzdelávania, zákonných zástupcov, zástupcov zariadení, zamestnancov školy a ďalšie fyzické osoby, ktoré sa s vedomím riaditeľa školy nachádzajú v priestoroch školy alebo školského zariadenia; to neplatí, ak ide o zariadenie poradenstva a prevencie alebo o zariadenie školského stravovania.“

§ 153 ods. 3 písm. c) školského zákona
„Riaditeľ školy alebo školského zariadenia vydá školský poriadok, ktorý je v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa § 3 a 4, po prerokovaní s orgánmi školskej samosprávy a v pedagogickej rade. Školský poriadok upravuje najmä podrobnosti o (...) podmienkach na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred prejavmi rizikového správania, diskrimináciou alebo násilím,“

V PRAXI

1. **Upravte v školskom poriadku pravidlá vstupu a pohybu návštevníkov v budove.**
2. **Upravte v školskom poriadku zákaz nosenia nebezpečných predmetov a postup, keď ich žiak odmietne vydať (privolanie polície).**
3. **Upravte v školskom poriadku postup pri podozrení na požitie alkoholu alebo drog a pri akútnej agresii (ochranné opatrenie).**
4. **Školský poriadok zverejnite na webe školy a preukázateľne s ním oboznámte žiakov a zákonných zástupcov (§ 153 ods. 2 a 5 ŠZ).**
5. **Preukázateľne oboznámte zamestnancov s právnymi predpismi, pracovným poriadkom, školským poriadkom a postupmi pri krízových udalostiach a upozornite ich, že ich musia ovládať a dodržiavať; zamestnanec je povinný dodržiavať predpisy, s ktorými bol riadne oboznámený (§ 47 ods. 2 a § 81 písm. c) ZP, kapitola 10).**

KAPITOLA 3

Rizikové správanie žiaka a opatrenia školy

ZHRNUTIE

Za previnenie proti školskému poriadku možno uložiť opatrenie vo výchove. Pri akútnej agresii môže riaditeľ použiť ochranné opatrenie, ktoré slúži len dočasne na upokojenie žiaka.

3.1 Opatrenia vo výchove

CITÁCIA

§ 58 ods. 2 školského zákona
„Ak sa žiak previní proti školskému poriadku, možno mu uložiť napomenutie alebo pokarhanie od triedneho učiteľa, majstra odbornej výchovy, pokarhanie od riaditeľa, podmienečné vylúčenie alebo vylúčenie."

3.2 Ochranné opatrenie

CITÁCIA

§ 58 ods. 3 školského zákona
„Ak žiak svojím správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných žiakov, ostatných účastníkov výchovy a vzdelávania alebo narúša výchovu a vzdelávanie do takej miery, že znemožňuje ostatným účastníkom výchovy a vzdelávania vzdelávanie, riaditeľ školy alebo školského zariadenia, okrem špeciálnych výchovných zariadení, môže použiť ochranné opatrenie, ktorým je okamžité vylúčenie žiaka z výchovy a vzdelávania, umiestnením žiaka do samostatnej miestnosti za prítomnosti pedagogického zamestnanca alebo člena školského podporného tímu. Riaditeľ školy alebo riaditeľ školského zariadenia bezodkladne privolá
a) zákonného zástupcu,
b) zdravotnú pomoc,
c) Policajný zbor alebo
d) odborného zamestnanca zariadenia poradenstva a prevencie."

§ 58 ods. 4 školského zákona
„Ochranné opatrenie slúži na upokojenie žiaka. O dôvodoch a priebehu ochranného opatrenia vyhotoví riaditeľ školy alebo školského zariadenia písomný záznam."

POZOR

- **Ochranné opatrenie nie je „dočasné vylúčenie zo školy" ani trest. Končí upokojením žiaka; žiak nesmie zostať bez dozoru.**
- **Dočasné vylúčenie z prezenčného vyučovania (dištančne, do podpornej skupiny) zákon nepozná. Dištančné vzdelávanie možno využiť len v rozsahu štátneho vzdelávacieho programu (§ 54 ods. 2 ŠZ).**

NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA OD 1. 1. 2027

- **Riaditeľ školy alebo školského zariadenia, okrem výchovných zariadení, môže zabezpečiť umiestnenie žiaka do samostatnej miestnosti (§ 58 ods. 3 ŠZ). Slovné spojenie „okamžité vylúčenie žiaka z výchovy a vzdelávania“, ktoré možno nesprávne zamieňať s vylúčením zo školy, sa v § 58 ods. 3 ŠZ už nebude používať.**
- **Podmienky použitia, prítomnosť pedagogického zamestnanca alebo člena školského podporného tímu, povinnosť bezodkladne privolať zákonného zástupcu, zdravotnú pomoc, Policajný zbor alebo odborného zamestnanca ZPP a písomný záznam (§ 58 ods. 4 ŠZ) sa nemenia.**

§ 58 ods. 3 prvá veta školského zákona
„Ak žiak svojím správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných žiakov, ostatných účastníkov výchovy a vzdelávania alebo narúša výchovu a vzdelávanie do takej miery, že znemožňuje ostatným účastníkom výchovy a vzdelávania vzdelávanie, riaditeľ školy alebo školského zariadenia, okrem výchovných zariadení, môže zabezpečiť umiestnenie žiaka do samostatnej miestnosti za prítomnosti pedagogického zamestnanca alebo člena školského podporného tímu.“

3.3 Alkohol a návykové látky

CITÁCIA

§ 152 ods. 2 školského zákona
„Ak má zamestnanec školy alebo školského zariadenia dôvodné podozrenie, že žiak, ktorý plní povinnú školskú dochádzku, požil alkoholický nápoj alebo inú návykovú látku, škola túto skutočnosť bezodkladne preukázateľne oznámi zákonnému zástupcovi alebo zástupcovi zariadenia.“

Testovanie na alkohol alebo drogy je možné len so súhlasom. Ak žiak nesúhlasí a podozrenie trvá, škola oznámi vec zákonnému zástupcovi a odporúča sa, aby privolala políciu.

3.4 Prehliadka osobných vecí a nebezpečné predmety

Pri dôvodnom podozrení, že žiak má nebezpečný predmet, ho škola vyzve na vydanie; ak odmietne, privolá políciu. Pri bezprostrednom ohrození môže ktokoľvek konať v krajnej núdzi (kapitola 12). Vydaný predmet škola uschová, spíše záznam a informuje zákonného zástupcu; zbraň alebo nelegálny predmet (napríklad drogu) odovzdá polícii.

NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA OD 1. 1. 2027

- **Riaditeľ alebo ním poverený zamestnanec môže nazrieť do osobných vecí žiaka a odobrať ich na nevyhnutný čas, ale len pri bezprostrednom ohrození života alebo zdravia, v prítomnosti ďalšej plnoletej osoby a s písomným záznamom pre žiaka a zákonného zástupcu (§ 152 ods. 3 ŠZ). Plošné ani preventívne prehliadky osobných vecí nie sú možné.**

§ 152 ods. 3 školského zákona
„(3) Ak je to nevyhnutné na odvrátenie bezprostredného ohrozenia života alebo zdravia žiaka alebo inej osoby, riaditeľ školy alebo ním poverený zamestnanec je oprávnený nazrieť do osobných vecí žiaka, ktoré sa nachádzajú v priestoroch školy, a odobrať ich na nevyhnutný čas v rozsahu a spôsobom nevyhnutným na odvrátenie tohto ohrozenia a v prítomnosti ďalšej plnoletej fyzickej osoby. O dôvodoch a priebehu postupu podľa prvej vety vyhotoví riaditeľ písomný záznam, ktorého rovnopis bezodkladne poskytne plnoletému žiakovi; ak ide o neplnoletého žiaka, písomný záznam bezodkladne poskytne aj jeho zákonnému zástupcovi alebo zástupcovi zariadenia.“

3.5 Postup pri násilí medzi žiakmi

V PRAXI: násilie medzi žiakmi

1. Ochráňte obeť a oddeľte agresora; pri zranení poskytnite prvú pomoc a volajte 155 alebo 112.
2. Ak agresia trvá, riaditeľ môže použiť ochranné opatrenie a bezodkladne privolá zákonného zástupcu, zdravotnú pomoc, políciu alebo odborného zamestnanca ZPP.
3. Informujte zákonných zástupcov všetkých zúčastnených a spíšte záznam.
4. ŠPT (alebo ad hoc pracovná skupina) vedie rozhovory s obeťou, agresorom a svedkami jednotlivo a zabezpečí dôkazy.
5. Pri podozrení na trestný čin alebo priestupok kontaktujte políciu; pri porušovaní práv dieťaťa upozornite OSPOD.
6. Uložte opatrenie vo výchove a zabezpečte poskytnutie odbornej činnosti; pri opakovaní postupujte podľa kapitoly 5.
7. Ak je vážne ohrozený život, zdravie alebo priaznivý vývoj dieťaťa, upozornite OSPOD, ktorý môže súdu navrhnúť neodkladné opatrenie; súd o ňom rozhodne do 24 hodín (§ 365 CMP, kapitola 4.5).

NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA

- Oznámenie dieťaťa v riziku. Ak násilie, šikanovanie, agresia žiaka alebo nebezpečný predmet nasvedčujú radikalizácii alebo mobilizácii k násiliu (napríklad ideologický motív, vyhrážky, plán útoku, obdiv k útočníkom), škola to oznámi národnému koordinátorovi alebo regionálnemu koordinátorovi prostredníctvom formulára zverejneného ministerstvom školstva alebo iným preukázateľným spôsobom (§ 20 ods. 1 zákona o integrovanom systéme); oznámenie polícii a OSPOD tým nie je dotknuté.
- Samotné porušenie školského poriadku ani požitie alkoholu alebo drogy dôvodom na oznámenie nie je. Riziko musí vyplývať z konkrétnych a objektívne zistených skutočností (§ 3 písm. b) a § 4 písm. f)) a nemožno zasahovať do slobody prejavu, presvedčenia alebo náboženského vyznania len pre obsah názoru (§ 4 písm. e)).

3.6 Vek a zodpovednosť detí

Dieťa do 14 rokov nie je trestne ani priestupkovo zodpovedné; nastupuje OSPOD a súd žiakovi môže v civilnom procese uložiť ochrannú výchovu. Od 14 do 18 rokov mladistvý za svoje činy zodpovedá priestupkovo aj trestne.

CITÁCIA

§ 22 ods. 1 Trestného zákona
„Kto v čase spáchania činu inak trestného nedovŕšil štrnásty rok svojho veku, nie je trestne zodpovedný."

§ 94 ods. 1 Trestného zákona
„Osoba, ktorá v čase spáchania trestného činu dovŕšila štrnásty rok a neprekročila osemnásty rok svojho veku, sa považuje za mladistvú."

§ 5 ods. 1 zákona o priestupkoch
„Za priestupok nie je zodpovedný ten, kto v čase jeho spáchania nedovŕšil štrnásty rok svojho veku."

§ 105 Trestného zákona
„Ak spáchala osoba, ktorá dovŕšila dvanásty rok svojho veku a je mladšia ako štrnásť rokov, niektorý čin, za ktorý tento zákon dovoľuje uložiť trest odňatia slobody na doživotie, súd jej uloží v civilnom procese ochrannú výchovu aj na návrh prokurátora; súd tak môže urobiť aj vtedy, keď je to potrebné na zabezpečenie riadnej výchovy osoby mladšej ako štrnásť rokov, ktorá spáchala čin, ktorý by inak bol trestným činom alebo osoby mladšej ako pätnásť rokov, ktorá spáchala trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201."

VEK	TRESTNÁ ZODPOVEDNOSŤ	PRIESTUPKOVÁ ZODPOVEDNOSŤ	ČO NASLEDUJE
do 14 rokov	nie	nie	OSPOD; súd môže uložiť výchovné opatrenia alebo ochrannú výchovu
14 až 18 rokov	áno, mladistvý	áno	trestné alebo priestupkové konanie – pravidlá pre mladistvých, OSPOD
od 18 rokov	áno	áno	trestné alebo priestupkové konanie – všeobecné pravidlá; plnoletý žiak koná sám

KAPITOLA
4

Prijatie dieťaťa do výchovného zariadenia

ZHRNUTIE

Škola dieťa do výchovného zariadenia sama neumiestňuje. Jej úlohou je oznámiť rizikové správanie OSPOD (prípadne obci alebo súdu) a spolupracovať. Inak ako na žiadosť zákonného zástupcu rozhoduje o umiestnení len súd: neodkladným opatrením, výchovným opatrením, nariadením ústavnej starostlivosti alebo uložením ochrannej výchovy.

Škola dieťa sama neumiestňuje – bez súhlasu zákonného zástupcu rozhoduje len súd

ŠKOLA	OSPOD	SÚD	DC / RC
oznámi rizikové správanie alebo ohrozenie dieťaťa § 7 ods. 1 z. 305/2005 § 24 ods. 7, § 26 ods. 6 ŠZ	vlastné výchovné opatrenia; návrh na súd § 12, § 15 ods. 3, § 73 ods. 2 písm. d) z. 305/2005	výchovné opatrenie, neodkladné opatrenie, ústavná starostlivosť, ochranná výchova § 37, § 54 zákona o rodine § 365 CMP, § 105 TZ	diagnostika: dieťa do 18 rokov reedukácia: dieťa od 12 do 18 rokov § 120 až 122 ŠZ

ZÁKONNÝ ZÁSTUPCA – dobrovoľný pobyt na jeho žiadosť
§ 121 ods. 1 písm. a), § 122 ods. 3 písm. a) ŠZ

4.1 Výchovné zariadenia

CITÁCIA

§ 120 ods. 1 školského zákona
„Výchovnými zariadeniami sú:
a) diagnostické centrum,
b) reedukačné centrum."

§ 120 ods. 2 školského zákona
„Výchovné zariadenie poskytuje deťom s ohrozeným psychickým vývinom alebo sociálnym vývinom starostlivosť zameranú na prevenciu alebo na odstraňovanie prejavov rizikového správania, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie."

Diagnostické centrum je určené pre deti do 18 rokov, reedukačné centrum pre deti od 12 do 18 rokov. Do výchovného zariadenia nemožno prijať dieťa s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia (§ 120 ods. 5 školského zákona).

4.2 Krok 1: škola oznamuje

Škola oznamuje rizikové správanie OSPOD v prípadoch podľa § 24 ods. 7, § 26 ods. 6 a § 28b ods. 11 školského zákona (kapitola 9) a podľa § 14 ods. 5 zákona č. 321/2025 Z. z. (kapitola 5), a vždy, keď sú porušované práva dieťaťa.

CITÁCIA

§ 7 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z.
„Každý je povinný upozorniť orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na porušovanie práv dieťaťa."

§ 37 ods. 1 zákona o rodine
„Nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností."

NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA

- **Dieťa v riziku radikalizácie alebo mobilizácie k násiliu. Škola ho oznámi aj národnému koordinátorovi alebo regionálnemu koordinátorovi (§ 20 ods. 1 zákona o integrovanom systéme). Zástupca príslušnej školy je členom koordinačnej skupiny, ktorá posúdi mieru rizika a vypracuje plán ochrany dieťaťa v riziku; na jeho plnení sa podieľa aj škola (§ 11 ods. 2 písm. d) a ods. 3). Preventívne a intervenčné opatrenia podľa plánu ochrany vykonáva ZPP určené ministerstvom školstva alebo akreditovaný subjekt (§ 18 ods. 8).**

4.3 Krok 2: umiestnenie na žiadosť zákonného zástupcu

CITÁCIA

§ 121 ods. 1 písm. a) školského zákona
„žiadosti zákonného zástupcu s predchádzajúcim vyjadrením zariadenia poradenstva a prevencie,"

§ 122 ods. 3 písm. a) školského zákona
„žiadosti zákonného zástupcu s predchádzajúcim vyjadrením zariadenia poradenstva a prevencie,"

Zákonný zástupca pri prijatí predkladá okrem iného individuálny vzdelávací program a podklady k podporným opatreniam od školy [§ 120 ods. 6 písm. d) školského zákona]. Dieťa mladšie ako 12 rokov môže reedukačné centrum na žiadosť zákonného zástupcu prijať len na základe vyjadrenia ZPP [§ 122 ods. 1 písm. b) školského zákona].

4.4 Krok 3: OSPOD

CITÁCIA

§ 12 ods. 2 zákona č. 305/2005 Z. z.
„Orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately nemôže rozhodnutím o uložení výchovného opatrenia odňať dieťa z osobnej starostlivosti rodičov alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa a uložiť rodičom dieťaťa alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosť podľa osobitného predpisu."

§ 15 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z.
„(...) zruší výchovné opatrenie a
1. rozhodne o uložení iného vhodného výchovného opatrenia,
2. navrhne súdu uloženie výchovného opatrenia podľa osobitného predpisu (...)"

§ 73 ods. 2 písm. d) zákona č. 305/2005 Z. z.
„podáva návrhy na súd
1. na nariadenie neodkladného opatrenia podľa osobitného predpisu,
(...)
5. na nariadenie ústavnej starostlivosti alebo zrušenie ústavnej starostlivosti,
6. na uloženie výchovného opatrenia alebo zrušenie výchovného opatrenia uloženého súdom,
(...)"

OSPOD môže ukladať výchovné opatrenia (§ 12 zákona č. 305/2005 Z. z.), ale dieťa nimi nemôže odňať z osobnej starostlivosti rodičov. Na to je potrebné rozhodnutie súdu, o ktoré OSPOD (úrad práce, sociálnych vecí a rodiny) žiada návrhom.

OSPOD nemôže rodičom uložiť povinnosť, ktorú môže uložiť len súd podľa § 37 ods. 4 zákona o rodine (napr. povinnosť spolupracovať so zariadením alebo s OSPOD).

4.5 Krok 4: súd

CITÁCIA

§ 37 ods. 2 zákona o rodine
„Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: (...)“

§ 37 ods. 2 písm. b) zákona o rodine
„určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,“

§ 37 ods. 3 zákona o rodine
„Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 neviedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely (...)“

§ 37 ods. 3 písm. a) zákona o rodine
„zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,“

§ 37 ods. 5 zákona o rodine
„Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.“

CITÁCIA

§ 54 ods. 2 zákona o rodine
„Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a (...)“

§ 54 ods. 2 písm. c) zákona o rodine
„uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 neviedlo k náprave alebo“

§ 365 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku
„Ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne, najdlhšie na šesť mesiacov, zverený do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí. (...)“

§ 365 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku
„O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 24 hodín od doručenia návrhu. (...)“

POZOR

- **Zákon o rodine umožňuje nariadiť pobyt v zariadení na odbornú diagnostiku najdlhšie na šesť mesiacov [§ 37 ods. 3 písm. a)], pobyt v diagnostickom centre však podľa školského zákona trvá najviac 12 týždňov (§ 121 ods. 3 školského zákona). Po diagnostike centrum odporučí ďalšiu starostlivosť, napríklad konkrétne reedukačné centrum.**
- **Poznámka pod čiarou k § 122 ods. 3 písm. c) školského zákona odkazuje len na ochrannú výchovu mladistvého (§ 102 TZ). Poznámka nie je normatívna, preto záver, že reedukačné centrum prijíma deti aj na základe ochrannej výchovy uloženej v civilnom procese (§ 105 TZ), je opodstatnený.**

4.6 Krok 5: výchovné zariadenie

CITÁCIA

§ 121 ods. 1 školského zákona
„Diagnostické centrum poskytuje diagnostickú, psychologickú, psychoterapeutickú, výchovno-vzdelávaciu starostlivosť deťom do 18 rokov veku na základe (...)“

§ 121 ods. 3 školského zákona
„Pobyt dieťaťa v diagnostickom centre trvá nevyhnutne potrebný čas na vykonanie diagnostiky, najviac 12 týždňov; (...)“

§ 122 ods. 1 školského zákona
„Reedukačné centrum na základe výchovného programu školského zariadenia a individuálneho reedukačného programu poskytuje deťom od 12 do 18 rokov na základe vykonanej diagnostiky a podľa individuálneho reedukačného programu výchovu a vzdelávanie vrátane prípravy na povolanie s cieľom opätovného začlenenia do spoločnosti. (...)“

§ 122 ods. 2 školského zákona
„Pobyt v reedukačnom centre trvá najviac do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom dieťa dovŕši 18 rokov veku. (...)“

5

§ 122 ods. 3 školského zákona
„Do reedukačného centra sa prijímajú deti na základe a) žiadosti zákonného zástupcu s predchádzajúcim vyjadrením zariadenia poradenstva a prevencie, b) neodkladného opatrenia súdu, c) rozhodnutia súdu o uložení ochrannej výchovy, d) rozhodnutia súdu o uložení výchovného opatrenia, e) rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti.“

Pri prijatí na základe rozhodnutia súdu zabezpečí OSPOD sociálnu správu (§ 120 ods. 7 školského zákona). Diagnostické centrum spolupracuje so školou, ktorej žiakom dieťa bolo, a po pobyte vypracuje diagnostickú správu pre školu [§ 121 ods. 2 písm. c) a d) školského zákona].

4.7 Bezpečnosť vo výchovnom zariadení

CITÁCIA

§ 124 ods. 8 školského zákona
„V záujme dieťaťa a jeho ochrany alebo v záujme ochrany iných osôb môže riaditeľ alebo psychológ výchovného zariadenia, v ktorom sa vykonáva rozhodnutie súdu, nariadiť umiestnenie dieťaťa do ochrannej miestnosti na nevyhnutný čas, najviac však na dve hodiny, alebo do príchodu zdravotnej pomoci alebo Policajného zboru. V neprítomnosti riaditeľa a psychológa môže nariadiť umiestnenie do ochrannej miestnosti aj iný odborný zamestnanec; psychológ umiestnenie posúdi bezodkladne po návrate.“

§ 124 ods. 9 školského zákona
„Ochranná miestnosť, ktorá sa zriaďuje v reedukačnom centre, slúži na ochranu a upokojenie dieťaťa, pobyt v nej nemožno využiť ako trest.“

NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA OD 1. 1. 2027

Ide o navrhované znenie § 124 ods. 8 (24 hodín); účinné znenie (dve hodiny) je citované na s. 15.

- **Ochranná miestnosť: umiestnenie dieťaťa trvá nevyhnutný čas, najviac 24 hodín; ak je dieťa v ochrannej miestnosti viac ako 4 hodiny, výchovné zariadenie to bezodkladne oznámi príslušnej okresnej prokuratúre (§ 124 ods. 8 ŠZ).**

- **Výchovná skupina so zvýšenou starostlivosťou sa zriaďuje pre najviac 8 detí (§ 122 ods. 10 písm. b) ŠZ).**

§ 124 ods. 8 prvá veta školského zákona
„V záujme dieťaťa a jeho ochrany alebo v záujme ochrany iných osôb môže riaditeľ alebo psychológ výchovného zariadenia, v ktorom sa vykonáva rozhodnutie súdu, nariadiť umiestnenie dieťaťa do ochrannej miestnosti na nevyhnutný čas, najviac však na 24 hodín, alebo do príchodu zdravotnej pomoci alebo Policajného zboru; ak je dieťa v ochrannej miestnosti umiestnené viac ako 4 hodiny, výchovné zariadenie bezodkladne oznámi túto skutočnosť príslušnej okresnej prokuratúre.“

KAPITOLA 5

Zákonní zástupcovia

ZHRNUTIE

Zákonný zástupca je povinný poskytovať škole súčinnosť pri riešení rizikového správania svojho dieťaťa. Ak ju opakovane odmieta, riaditeľ to oznamuje OSPOD a RÚŠS a zákonný zástupca sa môže dopustiť priestupku.

5.1 Povinnosti zákonného zástupcu

CITÁCIA

§ 144 ods. 7 písm. b), e) a f) školského zákona
„Zákonný zástupca dieťaťa alebo žiaka alebo zástupca zariadenia je povinný (...)“
- „dodržiavať podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu svojho dieťaťa určené školským poriadkom,“
- „nahradiť škodu, ktorú žiak úmyselne zavinil,“
- „poskytovať súčinnosť pri riešení prejavov rizikového správania svojho dieťaťa v škole, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie.“

5.2 Oznámenie OSPOD a RÚŠS pri odmietnutí súčinnosti

CITÁCIA

§ 14 ods. 5 zákona č. 321/2025 Z. z.
„Ak zákonný zástupca dieťaťa, ktoré sa v škole preukázane a opakovane dopúšťa prejavov rizikového správania ohrozujúcich bezpečnosť a zdravie ostatných detí, žiakov alebo zamestnancov školy, neudelí informovaný súhlas na vykonanie odbornej činnosti podpornej úrovne tretieho stupňa alebo štvrtého stupňa v zariadení poradenstva a prevencie alebo škole nepreukáže vykonanie iného obdobného úkonu na riešenie týchto prejavov rizikového správania a nie je postačujúce vykonanie odborných činností podpornej úrovne prvého stupňa alebo druhého stupňa, riaditeľ materskej školy, základnej školy alebo strednej školy oznámi túto skutočnosť príslušnému orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a príslušnému regionálnemu úradu. V oznámení sa uvádza opis opakovaných prejavov rizikového správania, vykonané odborné činnosti podpornej úrovne prvého stupňa a druhého stupňa, navrhnutá odborná činnosť a dôvod neudelenia informovaného súhlasu, ak je škole známy.“

5.3 Priestupky zákonného zástupcu

CITÁCIA

§ 72 ods. 1 písm. f) zákona č. 321/2025 Z. z.
„neposkytne škole súčinnosť pri prejavoch rizikového správania dieťaťa alebo žiaka, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie ostatných detí, žiakov alebo zamestnancov, ktorých sa dieťa preukázane a opakovane dopustí v škole alebo v školskom zariadení, tým, že neudelí informovaný súhlas na vykonanie odbornej činnosti podpornej úrovne tretieho stupňa alebo štvrtého stupňa v zariadení poradenstva a prevencie na návrh príslušnej školy, v ktorej je vytvorený školský podporný tím, alebo škole nepreukáže vykonanie iného obdobného úkonu na riešenie týchto prejavov rizikového správania, ak nie je postačujúce vykonanie odborných činností podpornej úrovne prvého stupňa alebo druhého stupňa, alebo“

§ 72 ods. 1 písm. g) zákona č. 321/2025 Z. z.
„neposkytne škole súčinnosť pri podozrení na výskyt prejavov rizikového správania dieťaťa alebo žiaka, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie alebo vzdelávanie podľa individuálneho učebného plánu, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie, tým, že neudelí informovaný súhlas na vykonanie odbornej činnosti podpornej úrovne tretieho stupňa alebo štvrtého stupňa v zariadení poradenstva a prevencie na návrh príslušnej školy.“

Za tieto priestupky možno uložiť pokutu do 350 eur, aj opakovane, a prejednáva ich RÚŠS (§ 72 ods. 5 písm. b) a ods. 7 zákona č. 321/2025 Z. z.). Priestupok podľa písm. f) predpokladá, že škola má zriadený ŠPT (teda ak dôjde k takému konaniu, avšak škola nemá ŠPT, nejde o priestupok).

NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA

- **Oznámenie podľa § 14 ods. 5 zákona č. 321/2025 Z. z. riaditeľ adresuje úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.**
- **Zákonný zástupca je povinný poskytovať súčinnosť aj pri plnení plánu prevencie neospravedlnenej neprítomnosti (§ 144 ods. 7 písm. g) a § 144b ŠZ).**
- **Integrovaný systém. Ak opakované rizikové správanie dieťaťa nasvedčuje radikalizácii alebo mobilizácii k násiliu, škola popri oznámení OSPOD a RÚŠS oznámi dieťa v riziku národnému koordinátorovi alebo regionálnemu koordinátorovi (§ 20 ods. 1 zákona o integrovanom systéme); koordinačná skupina, ktorej člen je zástupca školy, vypracuje plán ochrany dieťaťa.**

KAPITOLA 6

Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci: práva a ochrana

ZHRNUTIE

Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec má právo na podmienky na ochranu pred násilím a v súvislosti s výkonom práce má v trestnom konaní postavenie chránenej osoby, takže útok naňho sa trestá prísnejšie. Jeho hrubé znevažovanie, šírenie nepravdivých údajov a zverejňovanie jeho osobných údajov sú priestupkami.

6.1 Práva pedagogického a odborného zamestnanca

CITÁCIA

§ 3 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 138/2019 Z. z.
„Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec má okrem práv ustanovených osobitnými právnymi predpismi pri výkone pracovnej činnosti právo na (...)"
- „zabezpečenie podmienok potrebných na výkon pracovnej činnosti, najmä na ochranu pred prejavmi násilia zo strany detí, žiakov, poslucháčov, zákonných zástupcov alebo iných osôb, ktoré majú dieťa zverené do starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, a zo strany ďalších fyzických osôb alebo právnických osôb,"
- „ochranu pred sociálno-patologickými prejavmi v správaní vedúcich pedagogických zamestnancov, vedúcich odborných zamestnancov, ďalších zamestnancov, zriaďovateľa, zákonných zástupcov, iných fyzických osôb alebo právnických osôb,"

6.2 Postavenie chránenej osoby

CITÁCIA

§ 3 ods. 3 zákona č. 138/2019 Z. z.
„Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec má v súvislosti s výkonom pracovnej činnosti postavenie chránenej osoby."

Postavenie chránenej osoby zvyšuje trestnú sadzbu páchateľov pri viacerých trestných činoch, napríklad pri úmyselnom ublížení na zdraví alebo nebezpečnom vyhrážaní.

Podľa § 360 ods. 2 písm. b) TZ sa prísnejšie potrestá aj nebezpečné vyhrážanie spáchané na chránenej osobe. Priťažujúcou okolnosťou je aj spáchanie trestného činu ako odplata, najmä voči pedagogickému alebo odbornému zamestnancovi.

CITÁCIA

§ 37 písm. b) Trestného zákona
„spáchal trestný čin ako odplatu voči inému za to, že voči páchateľovi plnil povinnosť vyplývajúcu zo zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, najmä proti pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi,"

6.3 Priestupky voči pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom

CITÁCIA

§ 72 ods. 4 zákona č. 321/2025 Z. z.
„Priestupku sa dopustí ten, kto
- a) hrubo znevažuje, uráža alebo ohrozuje pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca v súvislosti s výkonom jeho pracovnej činnosti verbálne, gestom, grafickým zobrazením alebo iným spôsobom,

- b) šíri nepravdivé údaje o pedagogickom zamestnancovi alebo o odbornom zamestnancovi školy alebo školského zariadenia v súvislosti s výkonom jeho povolania, ktoré sú spôsobilé značnou mierou ohroziť jeho vážnosť u spoluobčanov, poškodiť ho v zamestnaní, narušiť jeho rodinné vzťahy alebo spôsobiť mu inú vážnu ujmu,

- c) verejne šíri osobné údaje pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca školy alebo školského zariadenia, v súvislosti s výkonom jeho povolania, bez jeho súhlasu alebo iné informácie s úmyslom spôsobiť mu ujmu alebo

- d) opakovaným úmyselným a aktívnym konaním naruší priebeh výchovy, vzdelávania alebo poskytovania odbornej činnosti v škole alebo v školskom zariadení a nejde o žiaka alebo o zamestnanca príslušnej školy alebo príslušného školského zariadenia."

§ 72 ods. 6 zákona č. 321/2025 Z. z.
„Za priestupok podľa odseku 4 písm. d) možno uložiť obmedzujúce opatrenie spočívajúce v zákaze vstupu do školy alebo školského zariadenia až na päť rokov."

Za priestupky podľa § 72 ods. 4 možno uložiť pokutu do 1 000 eur, aj opakovane. Priestupky podľa písm. a) až c) prejednáva RÚŠS, priestupok podľa písm. d) Policajný zbor (§ 72 ods. 5 písm. c) a ods. 7 zákona č. 321/2025 Z. z.).

Ak je páchateľom žiak, škola mu uloží opatrenie vo výchove a zabezpečí odbornú činnosť (kapitola 3). Žiak mladší ako 14 rokov nie je trestne ani priestupkovo zodpovedný (3.6); jeho útok však možno odvrátiť v nutnej obrane (kapitola 12).

NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA

- **Právo na ochranu pred násilím sa vzťahuje aj na násilie zo strany iných fyzických osôb (§ 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 138/2019 Z. z.).**

- **Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec má právo na ochranu dobrej povesti pred verejným znevažovaním, urážaním, ohrozovaním a šírením nepravdivých údajov (§ 3 ods. 1 písm. c) zákona č. 138/2019 Z. z.).**

- **Integrovaný systém. Ak je žiak, ktorý napadol, ohrozuje alebo znevažuje pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca, dieťaťom v riziku radikalizácie alebo mobilizácie k násiliu, škola to oznámi národnému koordinátorovi alebo regionálnemu koordinátorovi a podieľa sa na pláne ochrany dieťaťa v koordinačnej skupine (§ 11 ods. 2 písm. d) a § 20 ods. 1 zákona o integrovanom systéme).**

KAPITOLA 7

Zamestnanci: povinnosti a zodpovednosť

ZHRNUTIE

Nevhodné správanie k žiakom je porušením povinností podľa zákona č. 138/2019 Z. z.; priestupkom je aj úmyselné opakované neriešenie rizikového správania žiakov (§ 72 ods. 3 písm. a) zákona č. 321/2025 Z. z.). Riaditeľ môže učiteľovi dočasne prerušiť výkon práce, dať výpoveď alebo okamžite skončiť pracovný pomer; pri trestnom stíhaní výkon práce pozastaví. Popri tom prichádza do úvahy priestupková zodpovednosť alebo trestná zodpovednosť.

7.1 Povinnosti pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca a etický kódex

CITÁCIA

§ 4 ods. 1 písm. a) zákona č. 138/2019 Z. z.
„chrániť a rešpektovať práva dieťaťa, žiaka, poslucháča a jeho zákonného zástupcu,“

§ 4 ods. 1 písm. e) zákona č. 138/2019 Z. z.
„správať sa v súlade s Etickým kódexom pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov (ďalej len „etický kódex“),“

§ 5 ods. 1 zákona č. 138/2019 Z. z.
„Etický kódex obsahuje základný rámec správania sa pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca.“

§ 5 ods. 3 zákona č. 138/2019 Z. z.
„Zamestnávateľ môže rozpracovať etický kódex v pracovnom poriadku v súlade so zameraním školy alebo školského zariadenia.“

7.2 Dočasné prerušenie výkonu práce

CITÁCIA

§ 141a Zákonníka práce
„Ak je zamestnanec dôvodne podozrivý zo závažného porušenia pracovnej disciplíny a jeho ďalší výkon práce by ohrozoval dôležitý záujem zamestnávateľa, môže zamestnávateľ po prerokovaní so zástupcami zamestnancov zamestnancovi dočasne, najdlhšie na jeden mesiac, prerušiť jeho výkon práce. Zamestnancovi po dobu dočasného prerušenia výkonu práce patrí náhrada mzdy najmenej v sume 60 % jeho priemerného zárobku; ak sa závažné porušenie pracovnej disciplíny nepreukázalo, zamestnancovi patrí doplatok do výšky jeho priemerného zárobku.“

7.3 Výpoveď a okamžité skončenie pracovného pomeru

CITÁCIA

§ 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce
„sú u zamestnanca dôvody, pre ktoré by s ním zamestnávateľ mohol okamžite skončiť pracovný pomer, alebo pre menej závažné porušenie pracovnej disciplíny; pre menej závažné porušenie pracovnej disciplíny možno dať zamestnancovi výpoveď, ak bol v posledných šiestich mesiacoch v súvislosti s porušením pracovnej disciplíny písomne upozornený na možnosť výpovede."

§ 68 ods. 1 Zákonníka práce
„Zamestnávateľ môže okamžite skončiť pracovný pomer výnimočne a to iba vtedy, ak zamestnanec
a) bol právoplatne odsúdený pre úmyselný trestný čin,
b) porušil závažne pracovnú disciplínu."

Okamžité skončenie umožňuje Zákonník práce pri každom závažnom porušení pracovnej disciplíny. Vnútorný predpis školy môže vymedziť, čo považuje za závažné porušenie, ale rozsah zákonného dôvodu nemôže zúžiť (t. j. že by sa okamžité skončenie spájalo len s niektorými vybranými závažnými porušeniami). Škola má mať v pracovnom poriadku upravené prípady vzťahujúce sa na porušenia princípov bezpečnosti a rozpracovaný Etický kódex pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov. Vymedziť porušenia pracovnej disciplíny a závažné porušenia pracovnej disciplíny aj vo vzťahu k bezpečnosti a k porušeniu Etického kódexu pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

Pri výpovedi pre porušenie pracovnej disciplíny nepatrí odstupné (§ 76 ods. 1 ZP) a zákaz výpovede v ochrannej dobe sa na ňu z väčšej časti nevzťahuje (§ 64 ods. 3 ZP). Neplatnosť skončenia pracovného pomeru možno uplatniť na súde do dvoch mesiacov (§ 77 ZP).

Porušenie právnych predpisov alebo vnútorných predpisov školy, medzi ktorými je aj Etický kódex pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, ak je súčasťou pracovného poriadku školy, je v aplikačnej praxi štandardne vnímané ako závažné porušenie pracovnej disciplíny, a teda aj dôvodom na okamžité skončenie pracovného pomeru.

7.4 Pozastavenie výkonu práce pri trestnom stíhaní a bezúhonnosť

CITÁCIA

§ 15b ods. 1 zákona č. 138/2019 Z. z.
„Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec je povinný oznámiť zamestnávateľovi vznesenie obvinenia voči jeho osobe vo veci spáchania trestného činu podľa § 15 ods. 1 v lehote do desiatich dní odo dňa doručenia uznesenia o vznesení obvinenia."

§ 15b ods. 2 zákona č. 138/2019 Z. z.
„Zamestnávateľ až do právoplatného rozhodnutia súdu môže pozastaviť výkon pracovnej činnosti pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi, ktorý oznámil vznesenie obvinenia voči jeho osobe podľa odseku 1, alebo ak sa zamestnávateľ inak dozvie o vznesení obvinenia voči pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi vo veci spáchania trestného činu podľa § 15 ods. 1."

§ 15b ods. 4 zákona č. 138/2019 Z. z.
„Zamestnávateľ až do právoplatného rozhodnutia súdu pozastaví výkon pracovnej činnosti pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi, ktorý oznámil podanie obžaloby na jeho osobu podľa odseku 3, alebo ak sa zamestnávateľ inak dozvie o podaní obžaloby na pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca vo veci spáchania trestného činu podľa § 15 ods. 1."

§ 15b ods. 5 zákona č. 138/2019 Z. z.
„Počas pozastavenia výkonu pracovnej činnosti patrí pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi 50 % funkčného platu, ktorý by mu patril, ak by mu nebol pozastavený výkon pracovnej činnosti, najmenej však vo výške minimálnej mzdy. (...)"

§ 15b ods. 7 zákona č. 138/2019 Z. z.
„Ak bol pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, pracovný pomer sa skončí najneskôr uplynutím kalendárneho mesiaca, v ktorom sa o tejto skutočnosti zamestnávateľ dozvedel."

§ 15 ods. 1 zákona č. 138/2019 Z. z.
„Za bezúhonného sa nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin."

NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA OD 1. 1. 2027

- **Zamestnávateľ pozastaví výkon pracovnej činnosti PZ/OZ povinne už pri vznesení obvinenia (§ 15b ods. 2 zákona č. 138/2019 Z. z.).**

- **Orgán činný v trestnom konaní, prokurátor a súd oznamujú obvinenie, obžalobu a odsúdenie za úmyselný trestný čin ministerstvu školstva, ktoré údaje zapíše do centrálneho registra a informuje zamestnávateľa, pri riaditeľovi zriaďovateľa (§ 15b ods. 9 až 11 zákona č. 138/2019 Z. z.).**

§ 15b ods. 9 zákona č. 138/2019 Z. z.
„(9) Orgán činný v trestnom konaní, ktorý vydal uznesenie o vznesení obvinenia, bezodkladne oznámi ministerstvu školstva vznesenie obvinenia proti pedagogickému zamestnancovi alebo proti odbornému zamestnancovi za úmyselný trestný čin. Prokurátor bezodkladne oznámi ministerstvu školstva podanie obžaloby na pedagogického zamestnanca alebo na odborného zamestnanca za úmyselný trestný čin. Súd bezodkladne oznámi ministerstvu školstva právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca a uloženie trestu zákazu činnosti. Ministerstvo školstva informácie podľa prvej vety až tretej vety bezodkladne zapíše do centrálneho registra a informuje o tom zamestnávateľa pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca; ak ide o riaditeľa, informuje zriaďovateľa."

7.5 Priestupková zodpovednosť

CITÁCIA

§ 72 ods. 3 zákona č. 321/2025 Z. z.
„Priestupku sa dopustí pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec školy alebo školského zariadenia, ktorý úmyselne
- a) opakovane neriešil prejavy rizikového správania dieťaťa alebo žiaka, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie ostatných detí, žiakov alebo zamestnancov v škole alebo v školskom zariadení,
- b) závažne porušil povinnosť chrániť a rešpektovať práva dieťaťa alebo žiaka alebo
- c) závažne porušil Etický kódex pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov vo vzťahu k deťom alebo žiakom."

Priestupku podľa písm. a) sa dopustí pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec, ktorý úmyselne opakovane nerieši prejavy rizikového správania žiakov ohrozujúce bezpečnosť a zdravie – teda aj nečinnosťou, nielen aktívnym nevhodným správaním k žiakom. Vzťahuje sa aj na riaditeľa, ktorý je pedagogickým zamestnancom (kapitola 10).

Za priestupok podľa § 72 ods. 3 možno uložiť pokutu do 350 eur, aj opakovane; prejednáva ho RÚŠS (§ 72 ods. 5 písm. b) a ods. 7). Vyžaduje sa úmysel; ak sa príslušná osoba konania dopustí len z nedbanlivosti, nejde o priestupok. Popri tom môže ísť o („všeobecný") priestupok proti občianskemu spolunažívaniu voči osobe zverenej do výchovy (pokuta do 1 500 eur, prejednáva okresný úrad; urážku len na návrh do troch mesiacov, § 68 zákona o priestupkoch).

CITÁCIA

§ 49 ods. 1 písm. c) zákona o priestupkoch
Kto „úmyselne naruší občianske spolunažívanie vyhrážaním ujmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obvinením z priestupku, schválnosťami alebo iným hrubým správaním,"

§ 49 ods. 1 písm. d) zákona o priestupkoch
Kto „sa dopustí konania podľa písmena a) alebo písmena c) na blízkej osobe alebo osobe, ktorá mu bola zverená do starostlivosti alebo výchovy,"

7.6 Trestnoprávna rovina

CITÁCIA

§ 208 ods. 1 Trestného zákona
„Kto blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove, spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie a) bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán a popálenín rôzneho druhu, ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu alebo stresu, násilnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie alebo obmedzuje jej bezpečnosť, (...)"

Za týranie zverenej osoby hrozí odňatie slobody na tri až osem rokov (§ 208 ods. 1 TZ).
Do úvahy prichádza aj úmyselné ublíženie na zdraví (§ 156 TZ), ohrozovanie mravnej výchovy mládeže (§ 211 TZ) a sexuálne trestné činy (§ 199 až 202 TZ). O vine a treste rozhoduje súd.

7.7 Postup riaditeľa voči zamestnancovi

V PRAXI: postup riaditeľa

1. **Hneď zamedzte kontaktu zamestnanca so žiakmi: dočasné prerušenie výkonu práce po prerokovaní so zástupcami zamestnancov (§ 141a ZP), alebo dohoda o práci z domácnosti.**

2. **Zdokumentujte skutky: záznam o porušení pracovnej disciplíny, svedkovia, sťažnosti, vypočutie učiteľa (§ 63 ods. 6 ZP).**

3. **Oznámte: trestné oznámenie pri podozrení na trestný čin (§ 196 TP), podnet RÚŠS na priestupok (ak ide o PZ/OZ) – závažné porušenie práv žiaka alebo etického kódexu alebo úmyselné opakované neriešenie rizikového správania žiakov (§ 72 ods. 3 zákona č. 321/2025 Z. z.), upozornenie OSPOD pri porušení práv dieťaťa (§ 7 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z.).**

4. **Vyvoďte pracovnoprávnu zodpovednosť: okamžité skončenie, výpoveď, pozastavenie výkonu práce pri trestnom stíhaní, zníženie osobného príplatku podľa vnútorných predpisov, písomné upozornenie.**

5. **Dodržte lehotu dvoch mesiacov od zistenia dôvodu (plynie aj počas prešetrovania), písomnú formu a prerokovanie so zástupcami zamestnancov.**

KAPITOLA
8

Systém poradenstva a prevencie

ZHRNUTIE

Prevencia a riešenie rizikového správania prebieha cez odbornú činnosť v piatich podporných úrovniach. Škola musí preukázateľne spolupracovať aspoň s jedným ZPP. Krízovú intervenciu a prevenciu v škole alebo v školskom zariadení možno vykonať aj bez informovaného súhlasu zákonného zástupcu.

8.1 Podporné úrovne a krízová intervencia

CITÁCIA

§ 131 ods. 1 školského zákona
„Odborná činnosť podľa § 130 ods. 1 sa uskutočňuje v súlade s výkonovými a obsahovými štandardmi výchovného poradenstva prostredníctvom podporných úrovní a) prvého stupňa, b) druhého stupňa, c) tretieho stupňa, d) štvrtého stupňa, e) piateho stupňa."

§ 131 ods. 3 písm. e) školského zákona
„krízovú intervenciu,"

- **Prvý stupeň zabezpečujú pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci školy a ŠPT.**
- **Druhý stupeň sa zabezpečuje v spolupráci so ZPP a zahŕňa aj krízovú intervenciu.**
- **Tretí a štvrtý stupeň zabezpečujú ZPP (3. stupeň CPP, 4. stupeň ŠCPP; krízovú intervenciu zabezpečujú CPP).**
- **Piaty stupeň zabezpečujú výchovné zariadenia.**

8.2 Povinná spolupráca so ZPP a multidisciplinárne stretnutie

CITÁCIA

§ 132 ods. 3 školského zákona
„Každá materská škola, základná škola a stredná škola je povinná preukázateľne spolupracovať s najmenej jedným vybraným zariadením poradenstva a prevencie, ktoré vykonáva odbornú činnosť pre pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov podľa § 131 ods. 4 písm. j) a ods. 5 písm. i). (...)"

§ 130 ods. 5 školského zákona
„Subjekty systému poradenstva a prevencie podľa odseku 3 multidisciplinárne spolupracujú najmä so zákonnými zástupcami, zástupcami zariadenia, školami, zamestnávateľmi, orgánmi verejnej správy a ďalšími subjektami, ktoré sa zaoberajú výchovou a vzdelávaním. Zariadenie poradenstva a prevencie môže zorganizovať multidisciplinárne stretnutie za účasti zástupcov orgánov verejnej moci; pozvaný orgán verejnej moci je povinný zabezpečiť prítomnosť svojho zástupcu."

8.3 Informovaný súhlas a výnimky

CITÁCIA

§ 130 ods. 9 školského zákona
„Zariadenie poradenstva a prevencie vykonáva odbornú činnosť pre dieťa na základe vopred udeleného informovaného súhlasu (...)"

§ 130 ods. 10 školského zákona
„Informovaný súhlas podľa odseku 9 sa nevyžaduje, ak ide o poskytnutie informácií orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o vykonanej odbornej činnosti okrem informácií o zdravotnom stave. Informovaný súhlas podľa odseku 9 sa nevyžaduje, ani ak sa odborná činnosť vykonáva
a) v rámci prevencie alebo krízovej intervencie v škole alebo v školskom zariadení v rozsahu podľa výkonových a obsahových štandardov výchovného poradenstva,
b) na základe rozhodnutia súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo
c) na žiadosť dieťaťa."

Informovaný súhlas zákonného zástupcu je pravidlom. Prevencia a krízová intervencia v škole alebo školskom zariadení, odborná činnosť na základe rozhodnutia súdu alebo OSPOD a odborná činnosť na žiadosť samotného dieťaťa informovaný súhlas nevyžadujú.

8.4 Informácie zo ZPP pre školu

CITÁCIA

§ 130 ods. 8 školského zákona
„Zariadenie poradenstva a prevencie môže na základe vykonanej odbornej činnosti poskytnúť škole alebo školskému zariadeniu informácie o potrebách dieťaťa alebo žiaka, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie podpory vo výchove a vzdelávaní a vytvorenie bezpečného prostredia v škole v súlade s princípom inkluzívneho vzdelávania. O poskytnutí týchto informácií zariadenie poradenstva a prevencie bezodkladne informuje aj zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia, ak ide o dieťa alebo o žiaka, pre ktorého príslušné zariadenie poradenstva a prevencie vykonáva odbornú činnosť."

8.5 Odovzdávanie dokumentácie pri prestupe a prechode

Pri prestupe medzi školami rovnakého druhu a pri prechode medzi materskou školou a základnou školou, resp. základnou školou a strednou školou si školy odovzdávajú kópiu všetkej dokumentácie vrátane podkladov k opatreniam vo výchove, podporným opatreniam, závažných skutočností oznámených zákonným zástupcom a dokladov od OSPOD.

CITÁCIA

§ 31 ods. 3 školského zákona
„(...) Riaditeľ základnej školy, z ktorej žiak prestupuje, je povinný do 15 dní od doručenia kópie rozhodnutia poskytnúť riaditeľovi základnej školy, do ktorej bol žiak prijatý prestupom, kópiu dokumentácie žiaka vrátane pedagogickej dokumentácie, ďalšej dokumentácie, podkladov k ukladaniu opatrení vo výchove, podkladov k poskytovaniu podporných opatrení, informácií podľa § 144 ods. 7 písm. d) a dokladov od orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a túto zmenu nahlásiť do centrálneho registra (...)"

Rovnaké pravidlo platí pre materskú školu (§ 28d ods. 3), strednú školu (§ 35 ods. 6) a pri prechode z materskej do základnej školy (§ 59 ods. 14) a zo základnej do strednej školy (§ 71 ods. 5 ŠZ).

NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA

- **Ak je potrebná krízová intervencia, škola požiada ZPP, s ktorým spolupracuje, o jej vykonanie (§ 132 ods. 4 ŠZ); popri tom potrebu krízovej intervencie oznamuje podľa § 14 ods. 6 zákona č. 321/2025 Z. z.**

- **ZPP pri dieťati v riziku radikalizácie spolupracuje aj so subjektmi integrovaného systému (§ 130 ods. 5 ŠZ); informovaný súhlas sa nevyžaduje na vypracovanie plánu prevencie neospravedlnenej neprítomnosti (§ 130 ods. 10 písm. d) ŠZ).**

- **Integrovaný systém. Preventívne a intervenčné opatrenia podľa plánu ochrany dieťaťa v riziku môže vykonávať ZPP určené ministerstvom školstva alebo akreditovaný subjekt (§ 18 ods. 8 zákona o integrovanom systéme). Ak závažná udalosť v škole súvisí s radikalizáciou alebo mobilizáciou k násiliu, škola to popri krízovej intervencii oznámi národnému koordinátorovi alebo regionálnemu koordinátorovi (§ 20 ods. 1).**

§ 132 ods. 4 školského zákona
„(4) Ak je potrebné zabezpečenie výkonu odbornej činnosti krízová intervencia, škola alebo školské zariadenie požiada zariadenie poradenstva a prevencie podľa odseku 3 o jej vykonanie. Zariadenie poradenstva a prevencie, ktoré nemá podmienky na zabezpečenie vykonania tejto odbornej činnosti, požiada o súčinnosť zariadenie poradenstva a prevencie podľa odseku 5."

KAPITOLA 9

Individuálne vzdelávanie a individuálny učebný plán

ZHRNUTIE

Žiaka na individuálnom vzdelávaní nemožno preskúšať dištančne. Podozrenie na rizikové správanie zistené pri preskúšaní „domškoláka" vedie k návrhu odbornej činnosti a po troch mesiacoch bez informácie o jej vykonaní k oznámeniu OSPOD; pri IUP sa OSPOD oznamuje hneď. Opakované nedodržanie postupu je závažným nedostatkom školy pri inšpekčnej činnosti ŠŠI.

9.1 Preskúšanie žiaka na individuálnom vzdelávaní

CITÁCIA

§ 24 ods. 6 školského zákona
„Učiteľ, ktorý vyučuje príslušný vyučovací predmet, preskúša žiaka, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie podľa odseku 2 písm. b) alebo písm. c). Preskúšanie žiaka, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie podľa odseku 2 písm. b), sa vykoná v kmeňovej škole, na základe dohody riaditeľov škôl v priestoroch inej školy alebo na základe dohody riaditeľa školy so zákonným zástupcom na inom mieste za prítomnosti učiteľa, ktorý vyučuje príslušný vyučovací predmet; preskúšať žiaka nemožno dištančne. (...)"

9.2 Rizikové správanie pri individuálnom vzdelávaní (ZŠ a MŠ)

CITÁCIA

§ 24 ods. 7 školského zákona
„(...) Ak vyučujúci pedagogický zamestnanec pri preskúšaní žiaka, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie podľa odseku 2 písm. b), zistí dôvodné podozrenie na výskyt prejavov rizikového správania žiaka, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie, oznámi túto skutočnosť riaditeľovi školy, ktorý navrhne zákonnému zástupcovi vykonanie odbornej činnosti v zariadení poradenstva a prevencie; ak zákonný zástupca do troch mesiacov neinformuje školu o vykonaní odbornej činnosti v zariadení poradenstva a prevencie, riaditeľ školy oznámi túto skutočnosť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately."

§ 28b ods. 11 školského zákona
„Ak pedagogický zamestnanec pri posúdení rozvoja vedomostí, zručností a kompetencií dieťaťa, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie podľa odseku 2 písm. b), zistí dôvodné podozrenie na výskyt rizikového správania dieťaťa, ktoré môže ohroziť bezpečnosť a zdravie, oznámi túto skutočnosť riaditeľovi školy, ktorý navrhne zákonnému zástupcovi vykonanie odbornej činnosti v zariadení poradenstva a prevencie; ak zákonný zástupca do troch mesiacov neinformuje školu o vykonaní odbornej činnosti v zariadení poradenstva a prevencie, riaditeľ školy oznámi túto skutočnosť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately."

9.3 Rizikové správanie pri IUP a zrušenie povolenia

CITÁCIA

§ 26 ods. 6 školského zákona
„Ak pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec zistí dôvodné podozrenie na výskyt prejavov rizikového správania žiaka vzdelávaného podľa individuálneho učebného plánu, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie, oznámi túto skutočnosť riaditeľovi školy, ktorý navrhne zákonnému zástupcovi alebo zástupcovi zariadenia vykonanie odbornej činnosti v zariadení poradenstva a prevencie a oznámi túto skutočnosť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately."

§ 26 ods. 7 školského zákona
„Povolenie vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu riaditeľ školy zruší a) na žiadosť zákonného zástupcu, zástupcu zariadenia alebo plnoletého žiaka, b) na základe odôvodneného návrhu hlavného školského inšpektora alebo vyučujúceho pedagogického zamestnanca, c) na základe odôvodneného návrhu zamestnávateľa, u ktorého sa žiak pripravuje v systéme duálneho vzdelávania, d) na základe odôvodneného návrhu zariadenia poradenstva a prevencie, e) ak žiak na konci hodnotiaceho obdobia neprospel."

POZOR

- **Pri individuálnom vzdelávaní „domškoláka" (§ 24 ods. 7 školského zákona) sa OSPOD oznamuje vtedy, ak zákonný zástupca do troch mesiacov neinformuje školu o vykonaní odbornej činnosti. Pri IUP (§ 26 ods. 6 školského zákona) riaditeľ oznamuje OSPOD hneď spolu s návrhom odbornej činnosti.**

9.4 Priestupok zákonného zástupcu a zodpovednosť školy

CITÁCIA

§ 72 ods. 1 písm. g) zákona č. 321/2025 Z. z.
„neposkytne škole súčinnosť pri podozrení na výskyt prejavov rizikového správania dieťaťa alebo žiaka, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie alebo vzdelávanie podľa individuálneho učebného plánu, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie, tým, že neudelí informovaný súhlas na vykonanie odbornej činnosti podpornej úrovne tretieho stupňa alebo štvrtého stupňa v zariadení poradenstva a prevencie na návrh príslušnej školy."

§ 69 ods. 3 písm. d) zákona č. 321/2025 Z. z.
„opakované nedodržanie postupu podľa osobitného predpisu pri poskytovaní individuálneho vzdelávania a pri vzdelávaní podľa individuálneho učebného plánu,"

Závažný nedostatok zistený ŠŠI je dôvodom na odvolanie riaditeľa na návrh hlavného školského inšpektora (§ 13 ods. 4 písm. a) zákona č. 321/2025 Z. z., kapitola 10).

NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA

- **Žiak na individuálnom vzdelávaní („domškolák“) absolvuje odbornú činnosť v ZPP aj na podnet vyučujúceho alebo ŠŠI (§ 24 ods. 8 ŠZ); neudelenie informovaného súhlasu zákonného zástupcu je dôvodom na zrušenie povolenia (§ 24 ods. 12 písm. h) ŠZ).**

- **Z preskúšania sa vyhotovuje písomná správa prerokovaná pedagogickou radou; pri preskúšaní má právo byť prítomný aj zástupca ŠŠI (§ 24 ods. 6 ŠZ).**

- **O zrušení povolenia IUP škola rozhodne do 30 dní, odvolanie nemá odkladný účinok a po zrušení podľa § 26 ods. 7 písm. b) IUP nemožno opätovne povoliť (§ 26 ods. 8 a 9 ŠZ).**

- **Integrovaný systém. Ak podozrenie na rizikové správanie žiaka na individuálnom vzdelávaní alebo s IUP nasvedčuje radikalizácii alebo mobilizácii k násiliu, škola to oznámi národnému koordinátorovi alebo regionálnemu koordinátorovi (§ 20 ods. 1 zákona o integrovanom systéme).**

§ 24 ods. 8 školského zákona
„(8) Žiak, ktorému bolo povolené individuálne vzdelávanie podľa odseku 2 písm. b), absolvuje vykonanie odbornej činnosti v zariadení poradenstva a prevencie na podnet vyučujúceho pedagogického zamestnanca alebo Štátnej školskej inšpekcie. Zariadenie poradenstva a prevencie informuje o vykonaní odbornej činnosti príslušnú školu.“

KAPITOLA 10

Riaditeľ a zriaďovateľ

ZHRNUTIE

Riaditeľ zodpovedá za bezpečnosť žiakov, za dodržiavanie právnych predpisov a za dodržiavanie pracovnej disciplíny. Je povinný preukázateľne oboznámiť zamestnancov s predpismi, ktoré sa vzťahujú na ich prácu. Ak opakovane nerieši rizikové správanie alebo závažne poruší predpisy, zriaďovateľ ho odvolá; ak neplní svoje povinnosti, ide o okolnosť spochybňujúcu ďalšie poskytovanie príplatku riaditeľa školy. Pri závažnom porušení predpisov školou môže ministerstvo školstva začať konanie o výmaze školy z registra.

10.1 Povinnosti riaditeľa ako vedúceho zamestnanca

CITÁCIA

§ 14 ods. 1 písm. e) zákona č. 321/2025 Z. z.
„Riaditeľ zodpovedá za (...) dodržiavanie právnych predpisov, ktoré súvisia s hlavnou činnosťou školy alebo školského zariadenia,“

§ 47 ods. 2 Zákonníka práce
„Pri nástupe do zamestnania je zamestnávateľ povinný zamestnanca oboznámiť s pracovným poriadkom, s kolektívnou zmluvou, s právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na prácu ním vykonávanú, s právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré musí zamestnanec pri svojej práci dodržiavať, s ustanoveniami o zásade rovnakého zaobchádzania a s vnútorným predpisom upravujúcim oznamovanie kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti. (...)“

§ 81 písm. c) Zákonníka práce
Zamestnanec je povinný najmä „dodržiavať právne predpisy a ostatné predpisy vzťahujúce sa na prácu ním vykonávanú, ak bol s nimi riadne oboznámený,“

§ 82 písm. a) a e) Zákonníka práce
Vedúci zamestnanec je okrem povinností uvedených v § 81 povinný najmä „riadiť a kontrolovať prácu zamestnancov,“ (...) „zabezpečovať, aby nedochádzalo k porušovaniu pracovnej disciplíny,“

Oboznámenie zamestnancov s predpismi. Riaditeľ ako štatutárny orgán a vedúci zamestnanec je povinný preukázateľne oboznámiť zamestnancov s právnymi predpismi a vnútornými predpismi, ktoré sa vzťahujú na ich prácu (najmä s pracovným poriadkom, školským poriadkom a postupmi pri krízových udalostiach), a upozorniť ich, že tieto predpisy musia ovládať a dodržiavať.

Príplatok riaditeľa školy. Ak riaditeľ svoje povinnosti podľa osobitných predpisov neplní, ide o okolnosť spochybňujúcu ďalšie poskytovanie príplatku riaditeľa školy (§ 8a zákona č. 553/2003 Z. z.).

Osobný príplatok. Neplnenie povinností riaditeľa môže byť aj dôvodom na zníženie alebo odňatie osobného príplatku (§ 10 zákona č. 553/2003 Z. z.).

10.2 Odvolanie riaditeľa

CITÁCIA

§ 13 ods. 3 písm. b) až d) zákona č. 321/2025 Z. z.
„Zriaďovateľ odvolá riaditeľa bez návrhu, ak (...)"
- „porušil závažne právny predpis v súvislosti s výkonom svojej funkcie a regionálny úrad závažné porušenie potvrdil,"
- „bolo preukázané postupom upraveným v pracovnom poriadku školy alebo školského zariadenia, že riaditeľ porušil právo pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca na ochranu pred sociálno-patologickými prejavmi,"
- „bolo zisteniami Štátnej školskej inšpekcie preukázané, že opakovane neriešil prejavy rizikového správania detí alebo žiakov, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie, alebo"

§ 13 ods. 4 písm. a) zákona č. 321/2025 Z. z.
„hlavného školského inšpektora, ak Štátna školská inšpekcia pri výkone inšpekčnej činnosti zistila závažné nedostatky alebo skutočnosť, že zriaďovateľ vymenoval do funkcie riaditeľa osobu, ktorá nespĺňa kvalifikačné predpoklady,"

§ 13 ods. 5 zákona č. 321/2025 Z. z.
„Zriaďovateľ odvolá riaditeľa z funkcie do 30 dní odo dňa, keď sa dozvedel o skutočnosti, ktorá je dôvodom na jeho odvolanie."

10.3 Keď riaditeľ nerieši rizikové správanie žiakov alebo nevhodné správanie zamestnancov

Riaditeľ je pedagogickým zamestnancom, preto sa naňho vzťahuje aj priestupok podľa § 72 ods. 3 zákona č. 321/2025 Z. z. (kapitola 7.5). Ak opakovane nerieši prejavy rizikového správania žiakov alebo nevhodné správanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov k žiakom, prichádza do úvahy sťažnosť zriaďovateľovi, podnet ŠŠI alebo RÚŠS, priestupok riaditeľa a jeho odvolanie. Nevhodné správanie ostatných zamestnancov (napríklad školníka) rieši riaditeľ pracovnoprávne; ak tak neurobí, porušuje povinnosť vedúceho zamestnanca podľa § 82 písm. e) ZP.

CITÁCIA

§ 56 ods. 6 zákona č. 321/2025 Z. z.
„Zriaďovateľ vybavuje sťažnosti, petície a podnety vo veciach hlavnej činnosti škôl a školských zariadení v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti a sťažnosti, ktoré smerujú voči riaditeľovi, okrem sťažností a podnetov, ktoré vybavuje Štátna školská inšpekcia."

§ 66 ods. 3 písm. b) zákona č. 321/2025 Z. z.
Štátna školská inšpekcia kontroluje „dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti školstva a vnútorných predpisov školy alebo školského zariadenia,"

§ 66 ods. 4 zákona č. 321/2025 Z. z.
„Štátna školská inšpekcia vybavuje sťažnosti v rámci pôsobnosti podľa odseku 1 okrem sťažností, ktoré vybavuje regionálny úrad."

V PRAXI: keď riaditeľ nerieši

1. **Ak hrozí žiakom ujma alebo sú porušované ich práva, volajte políciu (158, 112); porušovanie práv dieťaťa môže OSPOD oznámiť ktokoľvek (§ 7 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z.).**
2. **Zdokumentujte konkrétne prípady: kedy, čo sa stalo, kto a kedy to riaditeľovi oznámil a ako reagoval.**
3. **Sťažnosť zriaďovateľovi (§ 56 ods. 6), podnet ŠŠI na inšpekciu (§ 66 ods. 3) alebo RÚŠS na kontrolu a prejednanie priestupku (§ 55 ods. 1 písm. c), § 72 ods. 7 zákona č. 321/2025 Z. z.).**
4. **Opakované neriešenie rizikového správania žiakov: ak to preukážu zistenia ŠŠI, zriaďovateľ riaditeľa odvolá bez návrhu (§ 13 ods. 3 písm. d)); úmyselné opakované neriešenie je aj priestupkom riaditeľa (§ 72 ods. 3 písm. a), RÚŠS).**
5. **Neriešenie nevhodného správania pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca k žiakom: priestupok riaditeľa, ak úmyselne závažne porušil povinnosť chrániť a rešpektovať práva žiaka (§ 72 ods. 3 písm. b)); voči zamestnancovi postup podľa kapitoly 7.**
6. **Neriešenie nevhodného správania ostatných zamestnancov: porušenie povinnosti vedúceho zamestnanca (§ 82 písm. e) ZP); môže ísť o priestupok riaditeľa podľa § 72 ods. 3 písm. b).**
7. **Odvolanie: zriaďovateľ odvolá riaditeľa do 30 dní odo dňa, keď sa dozvedel o dôvode (§ 13 ods. 5) – bez návrhu, ak RÚŠS potvrdil závažné porušenie predpisu, alebo na návrh hlavného školského inšpektora pri závažných nedostatkoch (§ 13 ods. 3 písm. b) a ods. 4 písm. a)).**

NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA

Integrovaný systém. Dieťa v riziku radikalizácie alebo mobilizácie k násiliu oznamuje národnému koordinátorovi alebo regionálnemu koordinátorovi každý orgán verejnej moci, ktorý sa o ňom dozvie (§ 20 ods. 1 zákona o integrovanom systéme) – aj škola, obec alebo samosprávny kraj ako zriaďovateľ, RÚŠS alebo ŠŠI.

10.4 Závažné nedostatky a výmaz z registra

CITÁCIA

§ 69 ods. 3 písm. b) a d) zákona č. 321/2025 Z. z.
„Za závažné nedostatky zistené v škole sa považuje aj (...)“
- „neuskutočňovanie výchovy a vzdelávania v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania,“
- „opakované nedodržanie postupu podľa osobitného predpisu pri poskytovaní individuálneho vzdelávania a pri vzdelávaní podľa individuálneho učebného plánu,“

CITÁCIA

§ 60 ods. 4 písm. c) zákona č. 321/2025 Z. z.
„Ministerstvo školstva začne konanie o výmaz oprávnenia poskytovať hlavnú činnosť z registra (...)“
„z vlastného podnetu, ak na základe výsledkov kontroly alebo auditu zistí, že škola alebo školské zariadenie porušili závažne všeobecne záväzné právne predpisy v oblasti školstva, (...)“

KAPITOLA 11

Tretie osoby a narušenie výchovy a vzdelávania

ZHRNUTIE

Školský poriadok zaväzuje aj osoby, ktoré sú v škole s vedomím riaditeľa. Kto opakovane, úmyselne a aktívne narúša vyučovanie a nie je žiakom ani zamestnancom školy, dopustí sa priestupku, za ktorý mu polícia môže okrem pokuty aj zakázať vstup do školy až na päť rokov. Riaditeľ sám zákaz vstupu ako sankciu neukladá.

11.1 Priestupok narušenia výchovy a vzdelávania

CITÁCIA

§ 72 ods. 4 písm. d) zákona č. 321/2025 Z. z.
„opakovaným úmyselným a aktívnym konaním naruší priebeh výchovy, vzdelávania alebo poskytovania odbornej činnosti v škole alebo v školskom zariadení a nejde o žiaka alebo o zamestnanca príslušnej školy alebo príslušného školského zariadenia."

§ 72 ods. 6 zákona č. 321/2025 Z. z.
„Za priestupok podľa odseku 4 písm. d) možno uložiť obmedzujúce opatrenie spočívajúce v zákaze vstupu do školy alebo školského zariadenia až na päť rokov."

§ 72 ods. 7 zákona č. 321/2025 Z. z.
„(...) Priestupok podľa odseku 4 písm. d) prejednávajú orgány Policajného zboru."

11.2 Ďalšie priestupky a trestné činy

CITÁCIA

§ 49 ods. 1 písm. a) zákona o priestupkoch
„inému ublíži na cti tým, že ho urazí alebo vydá na posmech,"

§ 49 ods. 1 písm. c) zákona o priestupkoch
„úmyselne naruší občianske spolunažívanie vyhrážaním ujmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obvinením z priestupku, schválnosťami alebo iným hrubým správaním,"

Za urážku hrozí pokuta do 100 eur, za úmyselné narušenie občianskeho spolunažívania do 1 000 eur (§ 49 ods. 2 zákona o priestupkoch). Tieto priestupky prejednáva okresný úrad (§ 52 ods. 1 zákona o priestupkoch). Závažnejšie konanie môže byť trestným činom.

CITÁCIA

§ 360 ods. 1 Trestného zákona
„Kto sa inému vyhráža smrťou, ťažkou ujmou na zdraví alebo inou ťažkou ujmou takým spôsobom, že to môže vzbudiť dôvodnú obavu, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok."

§ 361 ods. 1 Trestného zákona
„Kto úmyselne spôsobí nebezpečenstvo vážneho znepokojenia aspoň časti obyvateľstva nejakého miesta tým, že rozširuje poplašnú správu, ktorá je nepravdivá, alebo sa dopustí iného obdobného konania spôsobilého vyvolať také nebezpečenstvo, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky."

V PRAXI: cudzia alebo agresívna osoba

1. **Osobu oslovte, zistite dôvod prítomnosti v škole a nepustite ju ďalej; deti odveďte do bezpečia.**
2. **Vyzvite ju, aby rešpektovala školský poriadok alebo opustila priestory.**
3. **Ak odmieta odísť, vyhráža sa alebo je agresívna, volajte 158 alebo 112.**
4. **Spíšte záznam so svedkami a podajte podnet: RÚŠS pri priestupkoch podľa § 72 ods. 4 písm. a) až c), polícii pri písm. d) a pri podozrení na trestný čin.**
5. **Dieťa vydajte len osobe, ktorú určil zákonný zástupca; pri spore rodičov sa riaďte rozhodnutím súdu o úprave starostlivosti.**

KAPITOLA 12

Akútne krízové situácie

ZHRNUTIE

Pri bezprostrednom ohrození má každý povinnosť poskytnúť pomoc, ak to ide bez ohrozenia seba alebo iných. Útok možno odvrátiť v nutnej obrane a nebezpečenstvo v krajnej núdzi, a to aj voči osobe mladšej ako 14 rokov; obrana nesmie byť celkom zjavne neprimeraná. Škola je povinná poskytnúť dieťaťu okamžitú pomoc.

12.1 Povinnosť poskytnúť pomoc

CITÁCIA

§ 8 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z.
„Dieťa má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, iný štátny orgán, ktorý je príslušný podľa osobitných predpisov chrániť práva a právom chránené záujmy dieťaťa, zariadenie, obec, vyšší územný celok, akreditovaný subjekt, školu, školské zariadenie alebo poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Všetky orgány, právnické osoby a fyzické osoby uvedené v prvej vete sú povinné poskytnúť dieťaťu okamžitú pomoc pri ochrane jeho života a zdravia, vykonať opatrenia na zabezpečenie jeho práv a právom chránených záujmov, a to aj sprostredkovaním tejto pomoci. (...)“

12.2 Krajná núdza a nutná obrana

CITÁCIA

§ 24 ods. 1 Trestného zákona
„Čin inak trestný, ktorým niekto odvracia nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému týmto zákonom, nie je trestným činom.“

§ 24 ods. 2 Trestného zákona
„Nejde o krajnú núdzu, ak bolo možné nebezpečenstvo priamo hroziace záujmu chránenému týmto zákonom za daných okolností odvrátiť inak alebo ak spôsobený následok je zjavne závažnejší ako ten, ktorý hrozil. Rovnako nejde o krajnú núdzu, ak ten, komu nebezpečenstvo priamo hrozilo, bol podľa všeobecne záväzného právneho predpisu povinný ho znášať.“

§ 25 ods. 1 Trestného zákona
„Čin inak trestný, ktorým niekto odvracia priamo hroziaci alebo trvajúci útok na záujem chránený týmto zákonom, nie je trestným činom.“

§ 25 ods. 2 Trestného zákona
„Nejde o nutnú obranu, ak obrana bola celkom zjavne neprimeraná útoku, najmä k jeho spôsobu, miestu a času, okolnostiam vzťahujúcim sa k osobe útočníka alebo k osobe obrancu.“

Krajná núdza a nutná obrana sa uplatnia aj vtedy, ak útočí osoba mladšia ako 14 rokov, ktorá nie je trestne zodpovedná; aj jej konanie je útokom, ktorý možno odvrátiť. Zákony v pôsobnosti ministerstva školstva všeobecné oprávnenie zamestnanca na fyzický zásah neobsahujú, preto sú relevantné inštitúty Trestného zákona a zákona o priestupkoch.

12.3 Obmedzenie osobnej slobody pristihnutej osoby

CITÁCIA

§ 85 ods. 2 Trestného poriadku
„Osobnú slobodu osoby, ktorá bola pristihnutá pri trestnom čine alebo bezprostredne po ňom, môže obmedziť ktokoľvek, ak je to potrebné na zistenie jej totožnosti, zabránenie úteku, zabezpečenie dôkazov alebo na zabránenie ďalšiemu páchaniu trestnej činnosti. Je však povinný takú osobu bezodkladne odovzdať útvaru Policajného zboru, útvaru Vojenskej polície alebo útvaru Colnej správy."

12.4 Oznámenia

CITÁCIA

§ 7 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z.
„Každý je povinný upozorniť orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na porušovanie práv dieťaťa."

V PRAXI: bezprostredné ohrozenie

1. **Volajte 112 alebo 158, pri zranení 155; ohláste presné miesto, počet útočníkov a či majú zbraň.**
2. **Deti ukryte v zamknutej miestnosti mimo dverí a okien, alebo ich odveďte, ak je cesta bezpečná.**
3. **Útočníka nekonfrontujte; zasiahnite len pri bezprostrednej ujme a primerane.**
4. **Zraneným poskytnite prvú pomoc, ak to ide bez ohrozenia.**
5. **Riaditeľ koordinuje postup s políciou, informuje zriaďovateľa a zákonných zástupcov.**
6. **Po udalosti zabezpečte krízovú intervenciu (bez potreby informovaného súhlasu, § 130 ods. 10 písm. a) ŠZ), záznam o školskom úraze a vyhodnotenie udalosti a postupu školy, prípadne aj úpravu postupov v školskom poriadku.**

NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA

Integrovaný systém. Po udalosti škola oznámi národnému koordinátorovi alebo regionálnemu koordinátorovi deti a žiakov, ktorí môžu byť ohrození mobilizáciou k násiliu (napríklad obdiv k útočníkovi alebo napodobňovanie) (§ 20 ods. 1 zákona o integrovanom systéme).

Tiesňové a dôležité čísla

112 JEDNOTNÉ EURÓPSKE ČÍSLO TIESŇOVÉHO VOLANIA

158 POLICAJNÝ ZBOR

155 ZÁCHRANNÁ ZDRAVOTNÁ SLUŽBA

150 HASIČI

116 111 LINKA DETSKEJ ISTOTY

Informačné kancelárie pre obete: **https://www.minv.sk/?kontakty-2-1**

KAPITOLA 13

Nové ustanovenia o bezpečnosti

NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA

- **Zákon o integrovanom systéme ochrany pred radikalizáciou a mobilizáciou k násiliu – koordinovaný systém včasného rozpoznania detí a mládežníkov v riziku, plán ochrany dieťaťa v riziku, akreditácia programov prevencie, zákaz účtov na sociálnych sieťach pre deti do 16 rokov.**

- **Novela školského zákona a ďalších zákonov v oblasti bezpečnosti – nazretie do osobných vecí žiaka pri bezprostrednom ohrození, ochranné opatrenie, krízová intervencia, individuálne vzdelávanie a IUP, pozastavenie výkonu práce a centrálny register pri trestnom stíhaní pedagogického zamestnanca, ochrana dobrej povesti pedagogického zamestnanca, ochranná miestnosť vo výchovnom zariadení (prehľad v 13.2; podrobnosti v kapitolách 3 až 10).**

13.2 Zmeny školského zákona a súvisiacich zákonov: prehľad

OBLASŤ	DOTERAJŠIE ZNENIE	NOVÉ ZNENIE (NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA)	USTANOVENIE
Osobné veci žiaka	žiadne všeobecné oprávnenie; výzva na vydanie, polícia	nazretie a odobratie pri bezprostrednom ohrození, s plnoletou osobou a záznamom	§ 152 ods. 3 ŠZ
Ochranné opatrenie	„môže použiť ochranné opatrenie, ktorým je okamžité vylúčenie … umiestnením"; výnimka: výchovné zariadenia	„môže zabezpečiť umiestnenie" do samostatnej miestnosti; výnimka: výchovné zariadenia (precizovanie doterajšej úpravy)	§ 58 ods. 3 ŠZ
Krízová intervencia	škola upovedomí ZPP	škola požiada ZPP o jej vykonanie	§ 132 ods. 4 ŠZ
Individuálne vzdelávanie	odborná činnosť na návrh riaditeľa, oznámenie OSPOD po 3 mesiacoch	odborná činnosť aj na podnet vyučujúceho alebo ŠŠI; neudelenie súhlasu = zrušenie povolenia	§ 24 ods. 8, ods. 12 písm. h) ŠZ
IUP	zrušenie povolenia podľa § 26 ods. 7	rozhodnutie do 30 dní, bez odkladného účinku odvolania, zákaz opätovného povolenia vo vymedzených prípadoch	§ 26 ods. 8, 9 ŠZ
Pozastavenie výkonu práce pri obvinení	„môže pozastaviť"	„pozastaví" (povinne)	§ 15b ods. 2 zákona č. 138/2019 Z. z.
Informácie o trestnom stíhaní pedagóga	oznamuje zamestnanec	oznamujú OČTK, prokurátor a súd; centrálny register	§ 15b ods. 9 až 11 zákona č. 138/2019 Z. z.
Ochrana pedagóga	ochrana pred násilím, chránená osoba	aj ochrana dobrej povesti	§ 3 ods. 1 písm. a), c) zákona č. 138/2019 Z. z.
Adresát oznámenia podľa § 14 ods. 5	OSPOD	úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	§ 14 ods. 5 zákona č. 321/2025 Z. z.
Neospravedlnená neprítomnosť	–	plán prevencie neospravedlnenej neprítomnosti	§ 144b ŠZ
Ochranná miestnosť vo výchovnom zariadení	najviac 2 hodiny	najviac 24 hodín, nad 4 hodiny oznámenie prokuratúre	§ 124 ods. 8 ŠZ

KAPITOLA 14

Prehľadové tabuľky

14.1 Oznamovacie povinnosti a odporúčané oznámenia

SITUÁCIA	KOMU	KEDY	PRÁVNY ZÁKLAD
Podozrenie, že žiak plniaci povinnú školskú dochádzku požil alkohol alebo návykovú látku	zákonnému zástupcovi	bezodkladne	§ 152 ods. 2 ŠZ
Ochranné opatrenie	zákonnému zástupcovi, zdravotnej pomoci, polícii alebo ZPP	bezodkladne	§ 58 ods. 3 ŠZ
Porušovanie práv dieťaťa	OSPOD	bez odkladu	§ 7 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z.
Nevhodné správanie dieťaťa, rodičia neplnia povinnosti	OSPOD, obci alebo súdu (môže každý)	–	§ 37 ods. 1 zákona o rodine
Opakované rizikové správanie a odmietnutie súhlasu	OSPOD a RÚŠS	po vyčerpaní 1. a 2. stupňa v systéme poradenstva a prevencie	§ 14 ods. 5 zákona č. 321/2025 Z. z.
IV: bez informácie o vykonaní odbornej činnosti	OSPOD	po troch mesiacoch	§ 24 ods. 7, § 28b ods. 11 ŠZ
IUP: podozrenie na rizikové správanie	OSPOD	hneď s návrhom odbornej činnosti	§ 26 ods. 6 ŠZ
Školský úraz	evidencia, záznam	pri vzniku	§ 152 ods. 1 písm. e) ŠZ
Obvinenie alebo obžaloba pedagóga	zamestnávateľovi (oznamuje zamestnanec)	do 10 dní od doručenia uznesenia o vznesení obvinenia alebo podania obžaloby	§ 15b ods. 1, 3 zákona č. 138/2019 Z. z.
Podozrenie na trestný čin	policajtovi alebo prokurátorovi	čo najskôr	§ 196 ods. 1 TP
NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA Dieťa alebo žiak v riziku radikalizácie alebo mobilizácie k násiliu	národnému koordinátorovi alebo regionálnemu koordinátorovi	keď sa o tom škola dozvie	§ 20 ods. 1 zákona o integrovanom systéme

14.2 Priestupky v oblasti školstva

PÁCHATEĽ	SKUTKOVÁ PODSTATA	SANKCIA	PREJEDNÁVA	ZÁKLAD
zákonný zástupca	ohrozovanie výchovy, neprihlásenie, záškoláctvo	30 až 350 €, aj opakovane	obec	§ 72 ods. 1 písm. a) až e), ods. 5, 7
zákonný zástupca	neposkytnutie súčinnosti pri rizikovom správaní; pri IV a IUP	do 350 €, aj opakovane	RÚŠS	§ 72 ods. 1 písm. f), g)
pedagogický zamestnanec, odborný zamestnanec (aj riaditeľ)	úmyselné opakované neriešenie rizikového správania; závažné porušenie práv dieťaťa alebo etického kódexu	do 350 €, aj opakovane	RÚŠS	§ 72 ods. 3
ktokoľvek	hrubé znevažovanie, nepravdivé údaje, zverejnenie osobných údajov pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca	do 1 000 €, aj opakovane	RÚŠS	§ 72 ods. 4 písm. a) až c)
osoba, ktorá nie je žiakom ani zamestnancom	opakované úmyselné aktívne narušenie výchovy a vzdelávania	do 1 000 €, aj opakovane a zákaz vstupu až na 5 rokov	Policajný zbor	§ 72 ods. 4 písm. d), ods. 6
ktokoľvek (od 14 rokov)	urážka, vyhrážanie, hrubé správanie; voči osobe zverenej do výchovy	100 €, 1 000 €, 1 500 €	okresný úrad	§ 49 zákona o priestupkoch

14.3 Čo škola môže a čo nemôže

SITUÁCIA	PRAVIDLO
Prehliadka osobných vecí žiaka	nie; výzva na vydanie, pri odmietnutí polícia; pri bezprostrednom ohrození krajná núdza
Fyzický zásah voči agresorovi	v krajnej núdzi a nutnej obrane, aj voči osobe do 14 rokov; primerane
Okamžité vylúčenie z vyučovania	len ochranné opatrenie podľa § 58 ods. 3 ŠZ, na upokojenie
Dočasné vylúčenie, presun do podpornej skupiny	nie
Testovanie na alkohol a drogy	len so súhlasom
Zákaz vstupu do školy	riaditeľ môže vyzvať na odchod; zákaz ako sankciu ukladá polícia
Umiestnenie dieťaťa do zariadenia bez súhlasu rodiča	nie; rozhoduje súd
Nariadenie práce z domácnosti učiteľovi	nie mimo mimoriadnej situácie; len dohoda
NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA OD 1. 1. 2027	
Nazretie do osobných vecí pri bezprostrednom ohrození	áno, len pri bezprostrednom ohrození života alebo zdravia, v prítomnosti ďalšej plnoletej osoby a s písomným záznamom

14.4 Kedy kontaktovať políciu

158 / 112	bezprostredné ohrozenie života alebo zdravia, prebiehajúci útok, zbraň, agresívna osoba odmieta opustiť školu,
KONTAKTNÝ POLICAJT / MIESTNE ODDELENIE PZ	podozrenie z trestného činu alebo priestupku bez bezprostredného ohrozenia (šikanovanie, kyberšikanovanie, krádež), konzultácia, prevencia,
POLÍCIU NEKONTAKTOVAŤ	previnenie proti školskému poriadku bez podozrenia z trestného činu alebo priestupku (rieši škola, ŠPT, ZPP, OSPOD).

Tiesňové a dôležité čísla

112 JEDNOTNÉ EURÓPSKE ČÍSLO TIESŇOVÉHO VOLANIA

158 POLICAJNÝ ZBOR

155 ZÁCHRANNÁ ZDRAVOTNÁ SLUŽBA

150 HASIČI

116 111 LINKA DETSKEJ ISTOTY

Informačné kancelárie pre obete: **https://www.minv.sk/?kontakty-2-1**

Zhrnutie hlavných záverov

1. Bezpečnosť je zákonná povinnosť školy. Škola je povinná zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia detí a žiakov a predchádzať rizikovému správaniu; podrobnosti upravuje školský poriadok, ktorý zaväzuje aj zákonných zástupcov a ďalšie osoby v priestoroch školy.

2. Povinnosti školám len zákonom alebo na základe zákona. Školám je možné ukladať povinnosti v oblasti bezpečnosti len zákonom alebo na základe zákona. Ministerstvo školstva môže metodickými usmerneniami a návodmi usmerňovať aplikačnú prax.

3. Od 1. januára 2026 platí výrazne posilnený rámec: súčinnosť zákonných zástupcov pri rizikovom správaní a jej vymáhanie, oznamovanie OSPOD a RÚŠS, sprísnené individuálne vzdelávanie, odovzdávanie dokumentácie medzi školami, nové priestupky (rodičov, pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov aj tretích osôb) vrátane zákazu vstupu do školy a širšie kontrolné a sankčné právomoci voči riaditeľom.

4. Škola má nástroje, ale aj hranice. Môže použiť ochranné opatrenie a opatrenia vo výchove, nemá však všeobecné oprávnenie prehľadávať osobné veci žiakov ani dočasne vylúčiť žiaka mimo zákonných inštitútov. Pri bezprostrednom ohrození platí krajná núdza a nutná obrana aj voči osobe mladšej ako 14 rokov.

5. Reťaz ochrany dieťaťa: škola oznamuje rizikové správanie OSPOD, OSPOD ukladá výchovné opatrenia a podáva návrhy na súd, súd môže dieťa umiestniť do diagnostického centra alebo reedukačného centra.

6. Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec je chránená osoba a zároveň nesie pracovnoprávnu, priestupkovú a trestnú zodpovednosť za nevhodné správanie k žiakom. Riaditeľ má k dispozícii dočasné prerušenie výkonu práce, výpoveď, okamžité skončenie a pozastavenie výkonu práce pri trestnom stíhaní.

7. Riaditeľ oboznamuje a zodpovedá. Riaditeľ je povinný preukázateľne oboznámiť zamestnancov s predpismi, ktoré sa vzťahujú na ich prácu; zamestnanec zodpovedá za dodržiavanie predpisov, s ktorými bol riadne oboznámený. Ak riaditeľ opakovane nerieši rizikové správanie žiakov alebo nevhodné správanie zamestnancov, prichádza do úvahy sťažnosť zriaďovateľovi, podnet ŠŠI, priestupok riaditeľa a odvolanie z funkcie.

8. NAVRHOVANÁ PRÁVNA ÚPRAVA

Integrovaný systém a nové ustanovenia o bezpečnosti.
Škola oznamuje dieťa v riziku radikalizácie alebo mobilizácie k násiliu národnému koordinátorovi alebo regionálnemu koordinátorovi a podieľa sa na pláne ochrany dieťaťa; riaditeľ môže pri bezprostrednom ohrození nazrieť do osobných vecí žiaka, škola požiada ZPP o krízovú intervenciu a zamestnávateľ pozastaví výkon práce pedagogického zamestnanca už pri obvinení.

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VÝSKUMU,
VÝVOJA A MLÁDEŽE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY